

č. j. 116249/2018/KUSK (dále jen „rozhodnutí krajského úřadu“), vydané podle § 123 odst. 5 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Krajský úřad svým rozhodnutím změnil v rámci přezkumného řízení své předchozí rozhodnutí ze dne 6. 3. 2018,

č. j. 012889/2018/KUSK, tak, že odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru Obecního úřadu Nový Jáchymov ze dne 6. 11. 2017, č. j. 1092/17/OÚ (dále jen „platební výměr“), zamítl a tento platební výměr potvrdil. Platebním výměrem byla žalobkyni uložena povinnost zaplatit poplatek ve výši 108 319 Kč (dále jen „poplatek“). Poplatková povinnost byla žalobkyni stanovena na základě obecně závazné vyhlášky obce Nový Jáchymov ze dne 17. 8. 2016, č. 2/2016, o místním poplatku za zhodnocení pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (dále jen „vyhláška“).

2. Žalobkyně předně namítla, že vyhláška je v rozporu s platnými právními předpisy a protiústavní pro rozpor s Listinou základních práv a svobod České republiky (dále jen „Listina“), neboť je díky ní diskriminačním způsobem ukládána povinnost pouze části vlastníků nemovitostí na území obce, čímž je v rozporu s ústavním pořádkem zasahováno do práva na rovnost před zákonem a do vlastnického práva. Žalobkyně spatřuje důvod nezákonnosti a protiústavnosti vyhlášky v čl. 7 písm. c) vyhlášky, dle kterého jsou osvobozením od místního poplatku nezákonně zvýhodněni vlastníci rodinných domů a rekreačních objektů připojených ke kanalizaci a rovněž vlastníci užívající domovní ČOV. Naproti tomu vlastníci nemovitostí, kteří využívají likvidaci odpadních vod formou jejich jímání v jímce s následným vyvážením jímky dle stanovených pravidel, jsou zatíženi místním poplatkem. Žalobkyně má za to, že došlo-li dle názoru obce ke zhodnocení pozemků na území obce možností jejich napojení na obcí provozovaný kanalizační systém, není dán žádný legitimní zákonný důvod pro rozlišení na osoby dvou kategorií, tj. osoby s poplatkovou povinností a osoby osvobozené od poplatkové povinnosti, neboť ke zhodnocení pozemků osob obou uvedených kategorií došlo ve stejném rozsahu. Obcí stanovené kritérium pro osvobození od místního poplatku, kdy vlastník provozující domáci ČOV je nepřipustně zvýhodněn před vlastníkem využívajícím likvidaci odpadních vod jímkou s následným vyvážením odpadních vod způsobem stanoveným platnými předpisy, tedy není v souladu se zákonem, neboť nezachovává rovné postavení a stejné zacházení s vlastníky pozemků, kteří si v souladu s právními předpisy zvolili různé způsoby likvidace odpadních vod z jejich nemovitosti. Žalobkyně přitom zdůrazňuje, že jako vlastník nemovitosti na území obce Nový Jáchymov plní při nakládání s odpadními vodami veškeré platné předpisy a likvidaci odpadních vod provádí prostřednictvím oprávněné osoby. Vyhláška uvádí domovní ČOV provozované jednotlivými vlastníky pozemků jako předpoklad pro osvobození od poplatku, přitom však naprosto pomíjí skutečnost, že tyto domovní čistírny představují z ekologického hlediska stejnou či ještě vyšší zátěž na životní prostředí než je tomu u likvidace odpadních vod jímkou s řádným vyvážením odpadních vod do centrální čistíčky odpadních vod.
3. Žalobkyně dále uvedla, že rozhodnutí správních orgánů vychází z výkladu, že zhodnocení stavebního pozemku nastává v okamžiku, kdy je možné tento pozemek připojit na nově vybudovaný vodovod nebo kanalizaci poté, kdy je stavební dílo dokončeno a oprávněným správním orgánem je vydán kolaudační souhlas s jeho užíváním. Zhodnocení pozemku je tedy jedním z předpokladů pro vznik poplatkové povinnosti. Rozhodnutí však vychází z nesprávného skutkového zjištění ohledně okolností uvedení kanalizace do provozu.

Rozhodnutí

vychází

z toho, že předmětný kanalizační řad obce Nový Jáchymov měl být zkolaudován vždy zčásti ve třech různých termínech, a to ve dnech 14. 9. 2015, 27. 10. 2015 a 23. 3. 2016. Nicméně ve správním řízení nebylo nijak prokázáno, co bylo předmětem jednotlivých dílčích kolaudací a kdy tedy bylo možno považovat nemovitosti účastníka za připojitelné na obecní kanalizační řad. Správní orgány se vůbec nezabývaly tím, zda již vydáním první či druhé kolaudace nebyly naplněny předpoklady pro možné připojení nemovitosti žalobkyně na obecní kanalizační řad. V tomto ohledu je tedy závěr, že nemovitosti žalobkyně byly připojitelné na obecní kanalizační řad až poslední z uvedených tří kolaudací, naprosto nepodložený a absentují zde výsledky jakéhokoliv dokazování.

4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že není příslušný posuzovat soulad obecně závazné vyhlášky obce se zákony či její případný diskriminační charakter. Toto posouzení patří do kompetence Ministerstva vnitra, které vykonává dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí. V daném případě byl soulad vyhlášky se zákonem Ministerstvem vnitra posuzován a toto ministerstvo rozpor se zákonem neshledalo. V případě vyhlášky nebyl shledán ani její rozpor s lidskými právy a základními svobodami. Podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění účinném ke dni 30. 6. 2017 (účinné znění v době přijetí vyhlášky – poznámka soudu), je obec oprávněna v obecně závazné vyhlášce, mimo jiné, stanovit i úlevy a případné osvobození od místních poplatků. Ministerstvo vnitra konstatovalo, že osvobození stanovila obec Nový Jáchymov na základě objektivních a rozumných důvodů. Je nutné odmítnout námitku žalobkyně, že s omezením počtu zpoplatněných osob na část vlastníků stavebních pozemků, došlo ke stanovení výše místního poplatku v částce naprosto nepřiměřené běžným poměrům a majetkové situaci žalobkyně. Výše místního poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace vždy vychází z výměry zhodnoceného stavebního pozemku. Sazba poplatku je upravena v ustanovení § 10c odst. 3 zákona o místních poplatcích. Zákon nestanoví pevnou sazbu poplatku, ale pouze jeho horní hranici (sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností). Pokud obec využije svého oprávnění a určitý okruh poplatníků od místního poplatku osvobodí, nemůže jít toto osvobození k tíži poplatníků od poplatku neosvobozených. Jinými slovy, při stanovení výše poplatku obec vychází vždy z celkového počtu povinných subjektů, bez ohledu na skutečnost, zda se na ně bude vztahovat přiznané osvobození od místního poplatku či nikoliv.
5. Žalovaný dále uvedl, že také další námitku žalobkyně, která se týká nedostatečného skutkového zjištění okolností uvedení stavby kanalizačního řadu do provozu, nelze považovat za případnou. Zákon o místních poplatcích problematiku lhůty pro vydání obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace neřešil. Na základě stanoviska Ministerstva financí, Ministerstva vnitra a Kanceláře veřejného ochránce práv bylo za přiměřené považováno zavedení předmětného místního poplatku ve lhůtě ne delší než jeden rok po kolaudaci stavby. Jelikož obecně závazná vyhláška č. 2/2016 nabyla účinnosti dne 2. 9. 2016 a první z kolaudačních souhlasů nabytých právních účinků dne 14. 9. 2015 je zřejmé, že lhůta jednoho roku pro zavedení místního poplatku byla splněna. Není proto nutné zkoumat, na základě kterého kolaudačního souhlasu bylo

možné připojit stavební pozemek žalobkyně na kanalizační řad a námitku nedostatečného skutkového zjištění považuje žalovaný za nedůvodnou.

6. V replice k vyjádření žalovaného žalobkyně setrvala na své žalobní argumentaci.
7. Při jednání před soudem dne 16. 4. 2021 setrvali účastníci na svých procesních stanoviscích. Soud neprováděl dokazování platebními výměry jiných obcí (jak navrhovala žalobkyně), jelikož tento důkaz je vzhledem k níže uvedeným závěrům soudu nadbytečný. Žalobkyně navíc ani sama neuvedla, jakými platebními výměry (tedy kterých obcí) by mělo být dokazováno.

Obsah správního spisu

8. Dne 2. 9. 2016 nabyla účinnosti vyhláška, jíž byl zaveden v obci Nový Jáchymov místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace podle ustanovení § 10c zákona o místních poplatcích. Dne 6. 11. 2017 vydal obecní úřad Nový Jáchymov platební výměr, kterým vyměřil žalobkyni místní poplatek. Toto rozhodnutí krajský úřad dne 6. 3. 2018 zrušil a řízení zastavil. Dne 13. 7. 2018 nařídil žalovaný k podnětu obce Nový Jáchymov přezkoumání tohoto rozhodnutí v souladu s ustanovením § 121 odst. 1 daňového řádu. Rozklad proti tomuto rozhodnutí byl dne 19. 11. 2018 ministryní financí zamítnut.
9. Dne 3. 9. 2018 vydal krajský úřad rozhodnutí, kterým změnil své předchozí rozhodnutí ze dne 6. 3. 2018 tak, že odvolání žalobkyně proti platebnímu výměru zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí krajského úřadu potvrdil. V odůvodnění argumentoval obdobně jako ve vyjádření v žalobě.

Vlastní posouzení věci

10. Soud nejprve ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků a že obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené, přičemž shledal, že se jedná o žalobu věcně projednatelnou.
11. V dalším kroku již soud přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
12. Před tím, než mohl soud přikročit k posouzení žalobní argumentace, musel se z úřední povinnosti zabývat tím, zda v projednávané věci žalobkyni poplatková povinnost vůbec vznikla. Přestože žalobkyně skutečnost, že jí poplatková povinnost nevznikla, výslovně nenamítala, zánik poplatkové povinnosti je soud povinen hodnotit z úřední povinnosti (srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 816/07 nebo rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 48 Af 29/2016-53), a tedy i otázku, zda právní úprava účinná v době, kdy nastala skutečnost, v důsledku níž měla vzniknout poplatková povinnost, spojovala s touto skutečností vznik poplatkové povinnosti.
13. Podle § 10c zákona o místních poplatcích (1) Poplatek platí vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace po nabytí účinnosti zákona o vodovodech a kanalizacích. Má-li k tomuto

stavebnímu pozemku vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

(2) Poplatek se platí obci, na jejímž území se nachází stavební pozemek uvedený v odstavci 1.

(3) Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Cena stavebního pozemku v obci se stanoví podle zvláštního právního předpisu v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro stavbu vodovodu nebo kanalizace obcí vybudované. Výše sazby na 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku stanoví obec v obecně závazné vyhlášce.

14. Otázkou vzniku poplatkové povinnosti v případech poplatku podle § 10c zákona o místních poplatcích se na půdorysu právní úpravy účinné do 30. 6. 2017 správní soudy zabývaly opakovaně. V rozsudku ze dne 19. 4. 2017, č. j. 48 Af 16/2015-34, zdejší soud uvedl, že „*jak dovodil Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 13. 12. 2016, čj. 7 Af 3/2012-79, z § 10c zákona o místních poplatcích plyne, že ke vzniku poplatkové povinnosti u poplatku za zhodnocení pozemku možností připojení na vodovodní či kanalizační síť dochází okamžikem zhodnocení pozemku, tedy kolaudací příslušného vodovodního či kanalizačního řádu. Od tohoto okamžiku běží prekluzivní lhůta pro stanovení poplatku. Okamžik vzniku poplatkové povinnosti přitom nelze v souladu s principem legitimního očekávání subjektů poplatku vázat na účinnost obecně závazné vyhlášky obce, kterou je poplatek stanoven, neboť by obec mohla stanovit poplatek kdykoliv po zhodnocení pozemku. Městský soud v odůvodnění citovaného rozhodnutí, na jehož argumentaci lze v podrobnostech odkázat, tak dospěl především k tomu, že přímo z § 10c zákona o místních poplatcích vyplývá, že povinnost zaplatit poplatek ze zhodnocení stavebního pozemku vzniká, za předpokladu jeho zavedení obecně závaznou vyhláškou obce, okamžikem zhodnocení pozemku, tedy pravomocnou kolaudací kanalizačního řádu. Tímto okamžikem začíná plynout prekluzivní lhůta k vyměření poplatku, a to bez ohledu na obsah obecně závazné vyhlášky, kterou byl poplatek zaveden. Nebyl-li v době zhodnocení pozemku poplatek obcí zaveden vůbec, poplatková povinnost nevznikne a nemůže vzniknout ani na základě následně vydané obecně závazné vyhlášky*“ (zvýrazněno soudem). Soud se se shora uvedenými závěry ztotožňuje a nevidí důvodu se od nich odchýlit.
15. Aplikuje-li soud shora uvedenou judikaturu na projednávaný případ, je zřejmé, že žaloba byla podána důvodně, jelikož žalobkyni poplatková povinnost vůbec nevznikla. V projednávané věci nabyla vyhláška účinnosti dne 2. 9. 2016, tedy až po zkolaudování všech částí kanalizačního řádu. V projednávané věci tak krajský úřad postupoval správně při svém prvním rozhodnutí, kterým zrušil platební výměr a zastavil řízení, a to právě s ohledem na shora citovanou judikaturu. Následný postup žalovaného (a jeho názorem vázaného krajského úřadu) však již zákonný nebyl. Žalovaný sice ve svém rozhodnutí, kterým nařídil krajskému úřadu přezkoumat své původní rozhodnutí, vyjadřuje nesouhlas se shora uvedenými závěry judikatury, nepřináší však žádnou argumentaci, která by přesvědčivost judikatorních závěrů zpochybnila. Žalovaný sice může mít pravdu v tom, že postup podle této judikatury může být v praxi obtížný, to však nemění nic na tom, že výklad § 10c zákona o místních poplatcích provedený správními soudy je (z důvodů rozebraných zejména ve shora citovaném rozsudku Městského soudu v Praze) nezbytný pro ochranu právní jistoty a ústavně zaručených práv vlastníků pozemků. Rovněž soud podotýká, že jakkoliv má žalovaný pravdu v tom, že oba citované rozsudky posuzovaly

vyhlášku přijatou s delším časovým odstupem po kolaudaci, než tomu bylo v projednáváné věci, není tato skutečnost pro právní závěry těchto rozsudků podstatná. Naopak lze poznamenat, že žalovaným konstruovaná „přiměřená lhůta“ v délce jednoho roku byla možná rozumným řešením *de lege ferenda* (nikoli nepodobným řešením, které zákonodárce následně zvolil při novelizaci § 10c zákona o místních poplatcích zákonem č. 170/2017 Sb.), nicméně postrádala jakoukoli oporu v právní úpravě účinné do 30. 6. 2017 a žalovaný jako orgán moci výkonné jistě není oprávněn k „doplňování“ zákonného textu o nová, jakkoli praktická a vhodná, ustanovení.

16. Soud dodává, že se je vědom toho, že shora uvedený závěr, opřený o judikaturu Městského soudu v Praze a rovněž soudu zdejšího (viz výše), je v rozporu s rozsudkem zdejšího soudu ze dne 15. 10. 2020, č. j. 54 Af 36/2018-46. S tímto rozsudkem se soud neztotožňuje. Vychází přitom především z rozhodnutí ESLP ze dne 10. 6. 2003, *M. A. a 34 dalších proti Finsku*, č. 27793/95, podle kterého pakliže je určitý příjem daněn na základě právní normy, která vznikla až po získání daněného příjmu dotčeným subjektem, jedná se o zásah do právní jistoty odporující čl. 1 Protokolu č. 1 Úmluvy. Soud pokládá za nutné zdůraznit, že zákon o místních poplatcích neukládá obcím takový poplatek stanovit, nýbrž k tomu pouze zakládá oprávnění a stanoví strop pro výši takového poplatku. V okamžiku „získání daněného příjmu“ (zde tedy v okamžiku zhodnocení pozemku) nebyla vzhledem k absenci vyhlášky žádná poplatková povinnost stanovena (skutečnost, že hodnota nemovitosti je zvýšena trvale, je bez významu). Postup správních orgánů tak lze analogicky připodobnit k situaci, kdy by zákonodárce nově zavedl např. daň z nabytí určitého zboží a touto nově stanovenou daní zatížil transakce proběhlé před nabytím účinnosti zákona zavádějícího novou daň. Zásah do právní jistoty osob postižených takovou daní je zcela očividný. Je přitom zapotřebí mít na paměti, že rozhodnou skutečností pro poplatek není trvalý stav (jako je tomu např. u daně z nemovitosti), ale jednorázová situace (jakkoliv s trvalými následky) – zhodnocení pozemku. Soud zdůrazňuje, že § 10c odst. 3 zákona o místních poplatcích nelze ani chápat jako „vyměření poplatku, co do jeho základu“ (s tím, že vyhláška by již jen stanovila výši). Osoby, jejichž nemovitost byla zhodnocena, neměly žádný důvod vyměření poplatku očekávat, jelikož (jak bylo řečeno výše), k okamžiku zhodnocení nemovitosti žádná poplatková povinnost neexistovala. Ustanovení § 10c zákona o místních poplatcích neříká nic více, než že zakládá pravomoc obcí (kterou by jinak neměly) vyhláškou takový poplatek zavést. Jelikož je na svobodném rozhodnutí každé obce, zda této možnosti využije, nelze snižovat právní jistotu vlastníků nemovitosti poukazem na to, že zákon možnost obecně zavést poplatek za zhodnocení nemovitosti zakotvil.
17. Krajský soud v Praze proto v souladu s výše uvedeným žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Právním názorem vysloveným soudem v tomto zrušujícím rozsudku je žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Jelikož soud dospěl k závěru, že poplatková povinnost žalobkyni vůbec nevznikla, nezabýval se pro nadbytečnost argumentací o protiústavnosti vyhlášky, ani tím, která ze tří kolaudací se vztahuje k pozemku žalobkyně.
18. Žalobkyně měla s žalobou úspěch, a náleží jí proto náhrada důvodně vynaložených nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Soud tedy přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení účelně vynaložených na uplatnění práv u soudu. Ty spočívají v zaplacených

soudních poplatcích ve výši 4 000 Kč a nákladech souvisejících se zastoupením žalobkyně advokátem. Tyto náklady tvoří odměna za zastupování za tři úkony právní služby (převzetí věci a přípravu zastoupení, sepsí žaloby a účast na jednání před soudem), u nichž sazba odměny činí dle advokátního tarifu 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)], tj. 9 300 Kč. Náklady zastoupení dále tvoří náhrada hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), tj. 900 Kč. Jelikož je zástupce žalobkyně plátcem daně z přidané hodnoty, patří k nákladům řízení též částka odpovídající sazbě daně z přidané hodnoty ve výši 21 % vypočtená z odměny za zastupování a náhrad, tedy z částky

10 200 Kč, ve výši 2 142 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto soudním řízení vznikly, činí 16 342 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku 16 342 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, užitý na základě § 64 s. ř. s.). Odměnu za sepsí repliky k vyjádření žalovaného soud žalobkyni nepřiznal, jelikož tato replika nepřináší žádnou novou argumentaci nad rámec žaloby samotné.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. dubna 2021

Mgr. Lenka Oulíková, v. r.
předsedkyně senátu